

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2011-04-12
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
2431-11 E
Enhet 2:2

SÖKANDE

Ticket Affärsresor AB, 556276-9041
Svetsargatan 10
171 41 Solna

Ombud: Advokaten Bob Johanson och advokaten Pontus Scherp
Gernandt & Danielsson Advokatbyrå KB
Box 5747
114 87 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2011-04-12	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Göteborgs Stads Upphandlingsaktiebolag, 556070-5054
Stora Badhusgatan 6
411 21 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad
LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten upphäver Göteborgs Stads Upphandlingsaktiebolags
beslut den 24 februari 2011 att avbryta den i målet aktuella upphandlingen
och förordnar att utvärderingen av anbud ska göras om varvid Tickets an-
bud ska beaktas.

Dok.Id 75870

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag – fredag 09:00-15:00
---	---	--	-----------------------------------	---

BAKGRUND

Göteborgs Stads Upphandlings AB (Upphandlingsbolaget) har inbjudit till anbudsgivning på Resebyråttjänster, Dnr 221/10. Upphandlingen avser ramavtal. Sista anbudsdag var den 17 februari 2011. Upphandlingsbolaget har den 24 februari 2011 beslutat avbryta upphandlingen. I beslutet anges följande.

Upphandlingsbolaget genomför en upphandling av resebyråttjänster för ett stort antal upphandlande myndigheters räkning. Sista dag att inkomma med anbud var den 17 februari 2011. Tilldelningsbeslut har ännu inte meddelats i upphandlingen. Upphandlingsbolaget har endast fått in ett kvalificerat anbud. Detta innebär att det föreligger bristande konkurrens i upphandlingen. En sådan situation innebär att det föreligger sakliga skäl för att avbryta upphandlingen, se RÅ 2008 ref. 35. Mot denna bakgrund har Upphandlingsbolaget beslutat att avbryta upphandlingen för att så snart som möjligt påbörja en ny.

YRKANDEN M.M.

Ticket Affärsresor AB (Ticket) yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen av Resebyråttjänster ska återupptas och att rättelse ska ske genom att en ny utvärdering genomförs, varvid Tickets anbud beaktas. Ticket anför i huvudsak följande. Tickets anbud har förkastats på grund av att Upphandlingsbolaget funnit att anbudet inte uppfyllde samtliga skallkrav i upphandlingen. Av anbudsinbjudan framgår att kunden ska erbjudas bästa pris och att enligt skallkraven endast efterfrågade uppgifter ska lämnas. Detta betonas ytterligare i punkt 1.5 i anbudsinbjudan, där det uttryckligen stadgas att anbudsgivaren ska undvika att lämna information som inte efterfrågas. I punkt 2.14 i anbudsinbjudan framkommer slutligen att om väsentliga uppgifter utelämnats så kan anbudet förkastas. Den 23 februari 2011 meddelades i ett e-postmeddelande från Upphandlingsbolaget till Ticket följande. "Case 4 skall vara ombokningsbar men i ert underlag står det: ej avbokning och att ombokning sker mot en avgift på 70 euro. Är des-

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 3
2431-11

sa 70 euro inräknade i ert pris?" Ticket besvarade frågan i ett e-postmeddelande samma dag enligt följande. "Nej, avgiften tas endast ut om ombokning verkligen sker och är därför inte medräknad i priset." Upphandlingsbolaget meddelade därefter samma dag i ett e-postmeddelande följande. "Då ni inte har fyllt i prisbilagan korrekt i case 4 kommer ni att uteslutas ur auktionen i morgon. Biljetten skall vara ombokningsbar och ni har inte räknat med priset för detta i ert anbud vilket då medför att ert pris inte blir jämförbart med de andra anbud som inkommit där priset för ombokningen är inkluderad." Upphandlingsbolaget förkastade sålunda Tickets anbud på grund av att Ticket inte inkluderat en ombokningsavgift i priset enligt "Case 4". *Felaktigheter i upphandlingen.* Ticket har i sitt anbud uppfyllt samtliga skall-krav. I enlighet med skall-krav 13 har Ticket erbjudit den bästa bokningen till det lägsta priset. Ticket har vidare fyllt i prisbilagan med angivande att "ombokning av ut- och hemresa [sker] mot 70 Euro", i enlighet med skall-krav 14. Under "Case 4" i prisbilagan har som instruktion endast uppgetts att biljetten ska vara ombokningsbar. Ticket har därför lämnat ett pris för en ombokningsbar biljett. I "Case 4" anges inte förutsättningen att biljetten också bokas om. Om så hade varit fallet hade Ticket inkluderat ombokningsavgiften i den efterfrågade prisuppgiften. Eftersom någon sådan förutsättning inte fanns angiven vore det felaktigt att inkludera en ombokningsavgift i priset. Ticket har således i enlighet med punkt 1.3 och 1.5 i anbudsinbjudan lämnat efterfrågade uppgifter samt undvikit att lämna information som inte efterfrågats. Det utgör vedertagen branschpraxis att uppgifter om biljettpriser redovisas med eventuella kostnader för ombokning separat. Detta bekräftas bland annat av TM Solutions årliga undersökningar avseende affärsresebyråer. Några uppgifter har således över huvud taget inte utelämnats. Till följd därav föreligger inte grund för att enligt punkt 2.14 i anbudsinbjudan förkasta Tickets anbud med hänvisning till att väsentliga uppgifter utelämnats. *Sakligt skäl för avbrytande av upphandlingen saknas.* Upphandlingsbolaget har utan grund uteslutit Ticket från upphandlingen. Tickets anbud skulle rätteligen ha beaktats. Om

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

så hade skett hade två anbud återstått att utvärdera i upphandlingen. Till följd därav föreligger inte bristande konkurrens i upphandlingen, varför sakliga skäl att avbryta upphandlingen saknas. – Ticketet har till ansökan gett in ett utlåtande den 4 mars 2011 av Lars Ericsson vid TM Solutions.

Upphandlingsbolaget anser att förvaltningsrätten ska avslå Ticketets ansökan och anför bl.a. följande. Upphandlingsbolaget har haft saklig grund för att utesluta Ticketet från upphandlingen och har, eftersom endast ett kvalificerat anbud återstod, haft sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. Ticketet har inte lidit skada och riskerar inte heller att lida skada. Upphandlingsbolaget har som kvalificeringskrav i aktuell upphandling begärt att anbudsgivare ska fylla i uppgifter för fem case. I case 4 efterfrågades direktflyg för fyra vuxna från Göteborg till Bryssel i ekonomiklass och med ombokningsbar biljett. Ticketet har i detta case lämnat ett anbud där ombokningsavgiften inte är inkluderad i priset. Ticketet har i sin ansökan om överprövning argumenterat utifrån att det inte uttryckligen står att ombokningsavgiften ska inkluderas i priset för case 4 i förfrågningsunderlaget. Ticketet framför också att det inte framgår av förfrågningsunderlaget att biljetten verkligen ska ombokas. I anledningen av detta har avgiften inte inkluderats i priset, enligt Ticketet. Upphandlingsbolaget har efterfrågat priset för en ombokningsbar biljett och vill då naturligtvis veta vad biljetten kostar vid ombokning. För det fall Upphandlingsbolaget hade efterfrågat priset på en biljett som inte ombokas, hade självklart motsatsvis inte en ombokningsbar biljett efterfrågats. Eftersom Ticketet inte har inkluderat ombokningsavgiften i sitt pris i case 4 har Ticketet inte uppfyllt kvalificeringskraven. Ticketets pris är heller inte jämförbart med de andra anbudsgivarnas eftersom de har inkluderat ombokningsavgiften i sina prisuppgifter. Ticketet skulle med andra ord ha en fördel av att ha underlåtit att inkludera ombokningsavgiften i sin prisuppgift gentemot de andra anbudsgivarna. Upphandlingsbolaget har rätteligen lagt Ticketets anbud åt sidan. Ticketet har inte lidit skada och riskerar heller inte att lida skada i anledning av att Ticketets anbud har lagts åt

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**

sidan och upphandlingen har avbrutits eftersom Upphandlingsbolaget ska annonsera upphandlingen igen och därför har sekretessbelagt inkomna anbud.

DOMSKÄL

Av förfrågningsunderlaget framgår att anbud med lägsta pris kommer att antas. Upphandlingsbolaget avser således att ingå ett ramavtal med en enda leverantör.

Tillämpliga bestämmelser

För den aktuella upphandlingen gäller bestämmelserna i 15 kap. LOU. Enligt 15 kap. 2 § tillämpas vid offentlig upphandling enligt detta kapitel även 1 kap., 2 kap., 5 kap., 6 kap. 1-8 §§, 11 kap. 6 §, 13 kap. och 16 kap.

I 1 kap. 9 § LOU anges att upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 5 kap. 4 § skall, om ett ramavtal ingåtts med en enda leverantör, villkoren i ett kontrakt som grundar sig på ramavtalet överensstämma med villkoren i ramavtalet.

Enligt 16 kap. 1 § LOU får en leverantör, som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 §, i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt den paragrafen.

I 16 kap. 2 § LOU anges att rätten, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon an-

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2**DOM**Sida 6
2431-11

nan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I förfrågningsunderlaget har angetts bl.a. följande.

1.3 Viktigt att tänka på

Om ni missar att svara/lämna efterfrågade uppgifter kan detta medföra att anbudet måste förkastas.

2.14 Prövning av anbud.

Prövning av anbud innebär:

Formell kontroll, kontroll att begärd dokumentation lämnats.

Kvalificering, kontroll att anbudsgivaren uppfyller ställda kvalificeringskrav.

Utvärdering av anbud.

Om väsentliga uppgifter utelämnats kan anbudet komma att förkastas.

I bilaga "Prisbilaga" finns fem "Case" som ska prissättas.

Case 4.

Direktflyg 4 vuxna, Göteborg-Bryssel.
Ekonomiklass, Ombokningsbar biljett.

Hotell:

Två nätter på 3-stjärnigt hotell inom 500 m från EU-kommissionen. 4 enkelrum.

Gruppen skall vara framme i Bryssel kl. 11.00 den 25:e maj och resa tillbaka till Göteborg den 27:e kl. 16.00.

Avresa den 25 maj 2011

Återresa den 27 maj 2011

Ticket har i sitt anbud gällande Case 4 angett ett pris för flygbiljett inkl skatter per person. Ticket har också angett kostnad för ombokning av ut- och hemresa.

Upphandlingsbolaget har vid sin anbudsprövning enligt utvärdering gjord den 21 februari 2010 konstaterat följande vad gäller Tickets anbud.

Ticket uppfyller inte kvalificeringskrav. Lämnat oren accept genom att inte inkluderat samtliga kostnader i Case nr 4. Går ej att jämföra med övriga anbud.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 7
2431-11

Förvaltningsrättens bedömning

Fråga i målet är om Upphandlingsbolaget haft sakliga skäl för att avbryta upphandlingen. I beslutet att avbryta har som grund angetts att Upphandlingsbolaget endast fått in ett kvalificerat anbud. I utvärderingsprotokollet har angetts att Ticketet inte uppfyller kvalificeringskrav eftersom Ticketet inte inkluderat samtliga kostnader i Case nr 4.

I förfrågningsunderlaget har angetts att anbudsgivaren ska lämna prisuppgift för fem olika Case. I nu aktuella Case 4 har man efterfrågat priset på en ombokningsbar flygbiljett Göteborg-Bryssel. Upphandlingsbolaget hävdar att Ticketet inte uppfyllt detta skall-krav.

Ticketet har i sitt anbud under Case 4 har lämnat pris på ombokningsbar flygbiljett. Anbudet uppfyller således i förfrågningsunderlaget ställt skall-krav. Vid sådant förhållande saknas skäl att inte låta Ticketets anbud gå vidare i anbudsutvärderingen. Upphandlingsbolagets förfarande att bedöma Ticketets anbud som icke kvalificerat står således i strid med likabehandlingsprincipen. Det förhållandet att Ticketet som en upplysning även uppgett kostnaden för det fall biljetten kommer att ombokas, påverkar inte denna bedömning. Då det saknas grund för att förkasta Ticketets anbud finns det således fler än ett kvalificerat anbud. Upphandlingsbolagets förfarande har medfört att Ticketet riskerat att lida skada.

Med det anförda finner förvaltningsrätten att Upphandlingsbolagets beslut den 24 februari 2011 beslutat avbryta upphandlingen saknar saklig grund och står således i strid med 1 kap. 9 § LOU. Beslutet ska därför upphävas och utvärderingen av anbud ska göras om varvid Ticketets anbud ska beaktas.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG
Avdelning 2

DOM

Sida 8
2431-11

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Bengt Hasselberg

Rådman

Föredragande i målet har varit föredraganden Margaretha Fähræus

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1B LOU